

Formació de verbs, variants morfològiques i neologismes: entre la genuïnitat i el calc*

Elisenda Bernal
Grup InfoLex
Universitat Pompeu Fabra

La formació de verbs en català

En català, es poden formar verbs a partir de bases nominals i adjectives (i, més residualment, d'adverbis i pronoms) per mitjà de diversos processos:

- per sufixació, com a *estiu – estiuejar, fèrtil – fertilitzar, sòlid – solidificar*;
- per prefixació¹, com a *llarg – allargar, vermell – envermellir, passió – apassionar, sobre – ensobrar*;
- per conversió², com a *matí – matinar, íntim – intimar*.

Per motius d'espai, en aquest treball ens centrarem en l'estudi dels prefixos verbalitzadors *a-* i *en-*, concretament en els casos en què trobem que a partir d'una mateixa base s'han creat verbs diferents per mitjà de recursos diversos. Amb aquest objectiu, revisarem les dades dels verbs documentats, però també, i especialment, les dades dels verbs neològics detectats per l'Observatori de Neologia de la Universitat Pompeu Fabra.

Davant d'un substantiu com *botó*, aparentment és indiferent que a l'hora de formar el verb aparegui el prefix o no: a priori, tan ben format és *botonar* com *abotonar*, perquè tots dos es poden analitzar com estructures pròpies del català, però la norma prescriptiva

---

* Aquest treball forma part del projecte *A digital dictionary of Catalan derivational affixes*, presentat juntament amb Janet DeCesaris, premiat amb el Laurence Urdang Award 2005. El projecte inclourà, a més dels prefixos i dels sufixos verbalitzadors, els sufixos dels noms d'acció (v. Bernal i DeCesaris (2006)), els sufixos agentius i els prefixos negatius.

¹ Hi ha diverses propostes de considerar aquests casos com a formacions parasintètiques, per tal com s'analitzen com a processos en què es dona simultàniament prefixació i sufixació, creant, per tant, estructures ternàries, del tipus [*en[vell]ir*] (vegeu Varela (1990), Serrano-Dolader (1995), entre d'altres). No és ara la nostra intenció discutir l'estatus d'aquestes formacions, que requereixen d'un estudi més aprofundit, i adoptem la posició de Cabré (1988, 1994, 2002), com ja vam fer a Bernal (2000). Per a un resum d'aquests enfocaments, vegeu Bernal (en premsa).

² La conversió rep diversos noms, segons els autors i els enfocaments que es prenen: *habilitació, hipòstasi, derivació regressiva, derivació immediata, derivació zero*. Així mateix, hi ha autors que classifiquen les terminacions *-ar* i *-ir* com a sufixos verbalitzadors, ja sigui des del punt de vista de la gramàtica tradicional (Marvà (1968)), com des d'anàlisis més teòriques (Mascaró (1986), Varela (1990)). En aquest treball, entenem conversió com el procés per mitjà del qual, sense recórrer ni a l'addició de formants a un radical ni a la combinació d'elements morfològics o lèxics es pot formar una nova paraula de categoria diferent a la del radical del qual parteix, amb restriccions quant a la classe gramatical de les bases i a la dels resultats: només és possible crear verbs a partir de substantius (*sal – salar*) i d'adjectius (*alegre – alegrar*) i noms a partir de verbs (*reptar – reptar*). Consulteu Rull (1998), Pena (1999) i Almela (1999), entre d'altres, per a una revisió més exhaustiva d'aquest procés de formació de paraules.

n'ha bandejat un dels dos. Tal com expliquen Paloma i Rico (en premsa), Fabra (1956: § 153), davant d'aquest tipus de formes dobles, va trobar-se davant de tres opcions:

- rebutjar una forma i mantenir l'altra: a la gramàtica, no va entrar *lliberar*, però sí *alliberar*; no *llunyar*, però sí *allunyar*;
- recollir-les totes dues sense variar-ne el significat: *moblar* al costat d'*amoblar*³; *trossar* al costat d'*atrossar*;
- recollir-les totes dues i distribuir-ne el significat: *abastar* 'arribar a alguna cosa' i *bastar* 'ser suficient'; *anomenar* 'donar nom' i *nomenar* 'designar per a un càrrec'.

Tot i que la tendència general de Fabra a l'hora de decidir incloure una o totes dues formes va ser, sobretot, la diferenciació semàntica, reconeixia la dificultat "de decidir a quin dels dos verbs convé de donar la preferència" (Fabra, conversa 483⁴). Paloma i Rico (en premsa) analitzen les variants rebutjades perquè es consideren, aparentment, interferències del castellà, i mostren com "en molts d'aquests casos la forma rebutjada està documentada des de fa molts segles i fins i tot pot ser tant o més antiga que la forma inclosa. Per exemple, el diccionari Alcover-Moll dona *secar* com a forma preferent a Gandesa, Tortosa i Mallorca, i també dona com a generals les variants *amoblar* i *atemperar*; Coromines assenyala que el verb *terroritzar* apareix rarament; Ramon Llull fa servir tant *acondicionar* com *condicionar*, etc."

Damunt d'aquestes formes plana l'ombra del castellanisme,⁵ del calc formal, tot i que, com bé apunta Bruguera (2006: 21), "cal observar la certa arbitrietat (fora que en algun cas hi hagi raons etimològiques) amb què la llengua ha format, a partir de substantius i adjectius, derivats verbals que expressen el procés en virtut del qual algú o alguna cosa esdevé posseïdor de la qualitat denotada pel nom primitiu: alguns d'aquests verbs derivats s'han format sense cap prefix: *espesseir*, *estontolar*, *sadollar*, *salar*; d'altres, amb el prefix *a-*: *aclarir*, *afluixar*, *apuntalar*; d'altres, amb el prefix *en-*: *embrutar*, *empobrir*, *enquitranar*". Aquesta arbitrietat es manté en l'actualitat: en la formació de verbs neològics, en trobem 35 formats amb el prefix *a-*, 45 amb el prefix *en-* i 119 formats per conversió.⁶ Abans de comentar els verbs nous, però, dediquem un

---

³ Verb que actualment només apareix en els repertoris de barbarismes, com ara el de Paloma i Rico (1997). Aquest verb és recollit en el DCVB i encara a Fabra (1956).

⁴ Seguim l'edició de Rafel (1984). Fabra va dedicar sis converses filològiques a les parelles de verbs coradicals (indiquem entre parèntesis els verbs que s'esmenten en cadascuna d'elles): 474 (*consolar* – *aconsolar*, *conhortar* – *aconhortar*, *delitar-se* – *adelitar-se*, *lliberar* – *alliberar*, *baixar* – *abaixar*, *pujar* – *apujar*, *mesurat* – *amesurat*), 483 (*lliberar* – *alliberar*, *aconsolar* – *consolar*, *llunyar* – *allunyar*, *baixar* – *abaixar*), 484 (*bastar* – *abastar*), 485 (*bastar* – *abastar*), 491 (*bastar* – *abastar*, *adreçar* – *endreçar*, *nomenar* – *anomenar*) i 552 (*batanar* – *abatanar*).

⁵ Una situació similar ocorre amb alguns verbs sufixats amb *-ejar*, tal com hem exposat a Bernal (2005).

⁶ Les dades corresponen als neologismes detectats per l'Observatori de Neologia en el període comprès entre 1992 i 2005. El nombre de verbs neològics que donem no té en compte les repeticions, sinó només les formes noves. Així mateix, hem desestimat aquells verbs que, segons el nostre criteri, no estan formats per prefixació, com en els casos del verb *amoralitzar* (en què el prefix *a-* no és verbalitzador, sinó que es tracta del prefix negatiu) i *enratxar*, en què la base és la locució *en ratxa* i esdevé verb per mitjà d'una conversió sintàctica: *en ratxa_{loc.}* → *enratxar_{v.}*, i ha estat comptabilitzat en el grup pertinent. De la mateixa manera, dels verbs consignats com a formats per conversió, hem eliminat aquells verbs que estan formats per altres processos, com la prefixació (com en el cas de *desprotegir*, *redissenyar*, *interrelacionar*) o la sufixació (com *provincialitzar*, *capdavantegar*), o fins i tot algun cas de composició

apartat a exposar succintament les característiques dels prefixos verbalitzadors *a-* i *en-* i de la conversió.

Abast semàntic dels prefixos *a-* i *en-* i de la conversió

A Gràcia et al. (2000) es descriuen detalladament aquests prefixos, dels quals es distingeixen sis valors per a *a-* i cinc per a *en-*. Aquest nombre de valors no pressuposa en cap cas l'existència d'afixos homòfons, sinó que es tracta d'una estratègia descriptiva que respon a diferències de valor semàntic, en la base de derivació o en l'estructura argumental del derivat.

Deixant de banda el valor causatiu del prefix *a-* (*a7* a Gràcia et al. 2000), estudiat a Bernal i Sinner (2006), veiem com els valors semàntics⁷ de tots dos prefixos són força semblants. A la taula següent, cada fila presenta els valors coincidents de cada parell de prefixos, tant pel que fa a la semàntica com a la base que pren per a la derivació:

<i>a1</i> canvi de qualitat / estat base adjectiva <i>arrodonir, allargar, acovardir</i>	<i>en1</i> canvi de qualitat / estat base adjectiva <i>enfortir, engrandir, embogir</i>
<i>a2</i> canvi de qualitat / estat base nominal <i>acartronar, arrissar, agremiar</i>	<i>en5</i> canvi de qualitat / estat base nominal <i>enjardinar, entortellar, enraiar</i>
<i>a5</i> canvi de lloc base nominal <i>acarrerar, allistar, aterrar</i>	<i>en3</i> canvi de lloc base nominal <i>emboirar, ensucrar, enverinar</i>
<i>a4</i> canvi d'estat base nominal <i>avergonyir, adolorir, apassionar</i>	<i>en4</i> canvi d'estat base nominal <i>engelosir, embasardir, enquimerar</i>

Els dos prefixos restants tenen característiques individuals no assimilables entre si:

<i>a3</i> donació base nominal <i>aconsellar, avidar, acomiadar</i>	<i>en2</i> canvi de lloc [+ locació DINS] base nominal <i>engarjolar, enxarxar, engolir</i>
--	--

Sense entrar a qüestionar ara si es tracta realment de prefixos diferents i, per tant, haurien de tenir entrades independents en un diccionari, és cert que alguns dels valors semàntics poden ser assimilables en una única accepció: *a1* i *a2*, d'una banda, i *en1* i

(com *palplantar*). Totes les dades han estat extretes del Banc de dades de l'Observatori de Neologia (consulta: agost de 2006): <http://bobneo.iula.upf.edu/>.

⁷ Ens centrem en l'aspecte semàntic, per tal com sintàcticament són, per norma general, verbs transitius amb dos arguments (cf. Gràcia et al. 2000: 47 i 87).

en5, de l'altra, fàcilment es poden explicar assumint que substantius i adjectius comparteixen el tret [+N]. Cal tenir en compte, a més, que en els casos de base nominal el substantiu no es comporta com un element referencial, sinó com una matriu de propietats (amplària, textura, color, etc.), de manera que més aviat actua com a terme comparatiu per a l'objecte afectat. Així, *acastellar* implica la propietat 'alçada' del castell i no vol dir pròpiament 'convertir en un castell', sinó que assigna la propietat 'ser alt' a un element; igualment, a *entortellar* 'corbar com si fos un tortell' s'al·ludeix a la forma específica del tortell i no pas al fet que sigui un pastís, etc. Aquests casos es distingeixen dels altres classificats com a 'canvi d'estat' de base nominal per tal com amb els prefixos *a4* i *en4* les bases són substantius abstractes d'estat (*vergonya*, *passió*, *dolor*), i no perden aquest tret en la derivació.

Amb 'canvi de lloc', en el cas del prefix *a5* el substantiu que actua com a base de la derivació indica el lloc cap a on es dirigeix l'acció denotada pel verb, com a *allistar* 'posar en una llista'; ocorre el mateix amb el cas del prefix *en3*, tot i que la ubicació canvia: l'objecte està expressat per l'arrel nominal del verb prefixat i el lloc on es col·loca l'objecte correspon al complement del verb derivat: *enreixar* 'posar reixes (a alguna cosa)'. El prefix *en3* es distingeix del prefix *en2* per tal com l'arrel, en aquest últim, és susceptible d'actuar com a recipient, motiu pel qual té el tret afegit [DINS]: *empresonar* 'ficar a la presó'.

Finalment, el prefix consignat com *a3* amb el significat de 'donació' recull un nombre reduït de verbs que comparteixen un esquema de definició que implica el verb *donar*: *alletar* 'donar llet', *aconsellar* 'donar consell', etc.

Per la seva banda, els derivats per conversió presenten una gran diversitat semàntica. Tanmateix, a Gràcia et al. (2000) troben els patrons regulars següents:

<i>ar/ir1</i> canvi de qualitat / estat base adjectiva <i>buidar, agrir, estretir</i>	<i>ar/ir5</i> canvi de lloc base nominal <i>salar, fumar</i>
<i>ar/ir2</i> atribució d'estat base nominal <i>envejar, odiar</i>	<i>ar/ir6</i> canvi de qualitat / estat base nominal <i>trenar, esglaonar</i>
<i>ar/ir3</i> creació base nominal <i>pactar, fusionar</i>	<i>ar/ir7</i> creació base nominal <i>garrinar, arrelar</i>
<i>ar/ir4</i> actuació [+ INSTRUMENT] base nominal <i>dallar, premsar, raspallar</i>	

Cal fer algunes precisions a aquesta taula: en primer lloc, cal tenir en compte que, tot i que prenen la forma d'*ar/ir*, només en el primer cas, en què la base és adjectiva, els

verbs poden ser de la primera o la tercera conjugació; en la resta de casos només es formen verbs de la primera. En segon lloc, pel que fa als valors semàntics assignats, cal entendre 'actuació' [+ INSTRUMENT] com un verb d'acció en què l'instrument per mitjà del qual es realitza aquesta acció és la base morfològica del verb; 'creació' s'ha d'entendre com un valor verbal abstracte en què l'objecte semàntic és la base nominal del derivat. Finalment, en els casos d'*ar/ir2* i *ar/ir3* no és clara la direcció de la conversió, ja que es podria suposar que en realitat és el nom el que deriva del verb.⁸ Deixant aquests dos casos de banda, veiem com els valors semàntics de la conversió coincideixen amb els dels prefixos *a-* i *en-*:

- canvi de qualitat / estat: *a1*, *a2*, *en1*, *en5*, *ar/ir1*, *ar/ir6*;
- canvi de lloc: *a5*, *en3*, *ar/ir5*;
- canvi d'estat: *a4*, *en4*.

I només els valors següents són atribuïbles a un sol procés:

- canvi de lloc [+ DINS]: *en2*;
- actuació [+ INSTRUMENT]: *ar/ir4*;
- creació: *ar/ir7*;
- donació: *a3*.

En el primer grup és, doncs, on és més fàcil que puguem trobar variants morfològiques, per tal com poden intervenir-hi diferents processos, tal com mostren les dades neològiques que comentem a continuació.

Verbs nous, verbs calcats o verbs alternatius?

Dels 81 verbs neològics formats per prefixació⁹, la gran majoria respon a una necessitat denominativa o expressiva: *aflamencar* (*a1*) *apoltronar* (*a2*), *engominar* (*en3*) o *enxocolatar* (*en3*) són verbs nous que designen accions que no tenen cap verb

---

⁸ En aquest sentit Plag (2003) proposa criteris d'indole diversa que ajuden a determinar la direcció de la conversió en anglès, molt més freqüent en aquesta llengua que no pas en les llengües romàniques, com ara conèixer quina de les dues formes va aparèixer primer, determinar la dependència semàntica entre les dues formes, tenir en compte la regularitat o irregularitat dels verbs o fins i tot la freqüència d'aparició, per tal com observa que les paraules derivades s'usen menys freqüentment que les bases. Tanmateix, queden uns casos en què és impossible determinar-ne la direcció, com a *love_N – to love_V*.

⁹ Ens centrem només en els neologismes prefixats i deixem per a una altra ocasió l'estudi dels verbs neològics convertits i les sèries derivatives que creen amb els verbs documentats. Tanmateix, en una primera lectura d'aquests casos, observem que en alguns casos, aquests verbs són variants morfològiques de verbs derivats sufixats, com *ansiar – ansiejar*, *escannar – escanejar*, *magatzemar – emmagatzemar*, *sabotar – sabotejar*; en d'altres es formen verbs derivats de substantius denominals de verbs irregulars, com ara *explosionar – explosió (explotar)*, *decepcionar – decepció (decebre)*, *oferir – oferta (oferir)*, *provisionar – provisió (proveir)*, de manera que es creen sèries derivatives amb verbs redundants, a causa de la pèrdua de motivació derivativa de la base respecte del verb original. És interessant de veure, però, com aquesta pèrdua de motivació fa que es creïn també verbs que especialitzen el seu significat, de manera que s'allunyen i es diferencien del verb original: és el que ocorre amb verbs com *compostar*, de *compost*, però sense relació ja amb *compondre*, o *contraoferir*, de *contraoferta*, sense relació amb *oferir*.

documentat prèviament en català. Els que ara ens interessin, però, són aquells que proporcionen variants formals de verbs ja existents. Podem establir els grups següents:

a) *verb neològic format per prefixació vs. verb documentat amb un altre prefix*

verb neològic	verb documentat
acartonar	encartonar ¹⁰
ajardinar	enjardinar
allumenar	enllumenar
amotllar	emmotllar
emporuguir	esporuguir
encular	acular
endolorir	adolorir
enflaquir	aflaquir
enraïmar	arraïmar-se
enrodonir	arrodonir

En aquest primer grup de verbs, són susceptibles d'interpretar-se com a calcs del castellà *acartonar*, *ajardinar*, *amotllar*, *encular* i *enflaquir*, els quals, però, podem trobar registrats també al DCVB (excepte *ajardinar*), tot i que, com la resta, són perfectament analitzables i recognoscibles com a estructures catalanes.

Entre aquestes parelles derivatives, podem distingir casos en què els verbs estan formats amb prefixos amb valors semàntics diferents: és el cas d'*acartonar* i *amotllar*, que impliquen un canvi de qualitat / estat (prefix *a2*) enfront d'*encartonar* i *emmotllar*, respectivament, que tenen el valor de canvi de lloc amb el tret [+ DINS] (prefix *en2*). Paral·lelament, en el cas d'*encular* el tret semàntic que destaca és, un altre cop, [+ DINS], mentre que *acular* s'interpreta com a canvi de lloc sense aquest tret (prefix *a5*).

Un cas que val la pena d'esmentar és el de la parella formada sobre l'adjectiu *poruc*, en què el verb documentat pren el prefix *es-*, prefix totalment fossilitzat i improductiu (apareix a *esporuguir*, *esclarir*, *esplanar*, *esblanqueir* i pocs més), i el neologisme pren *en1*, amb valor de canvi de qualitat / estat, que és molt més transparent semànticament per als parlants.

També observem parelles verbals formades amb prefixos sinònims: *ajardinar* – *enjardinar* i *allumenar*¹¹ – *enllumenar* (*a2* i *en5* 'canvi de qualitat / estat'), *endolorir* – *adolorir* (*en4* i *a4* 'canvi d'estat'), *enflaquir* – *aflaquir* i *enrodonir* – *arrodonir* (*a1* – *en1* 'canvi de qualitat / estat'), *enraïmar* – *arraïmar* (*en3* i *a5* 'canvi de lloc').

¹⁰ En aquest cas, també es documenta com a neològica la forma *encartronar*, però no la tenim en compte perquè es tracta d'una variant formal de la base de la derivació, recollida en les obres de referència.

¹¹ En aquest cas, sembla haver-hi una diferència dialectal, que també recull el DCVB en adscriure'l al Maestrat, Castelló i València. El context és del setmanari editat a València *El Temps* del 21 d'abril de 1997: "Són petits secrets i una ambientació de la sala ideada per Starck mateix que ofereix al conjunt de la producció enmig de l'obscuritat relativa tan sols *allumenada* per punts de baixa intensitat, aires de constel·lació". Estaríem davant, doncs, de geosinònims.

b) *verb neològic format per prefixació vs. verb documentat format per conversió*

verb neològic	verb documentat
acompassar	compassar
aconhortar	conhortar
ametrallar	metrallar
atemperar	temperar
atenallar	tenallar
atravessar	travessar
encablar	cablar
encimentar	cimentar
enfiligranar	filigranar
enflairar	flairar
ensogar	sogar

En aquest grup de verbs és on trobem més casos de possibles castellanismes, recollits a Paloma i Rico (1997), però també al DCVB: *ametrallar*, *atemperar*, *atravessar*. A aquests tres verbs, encara podríem afegir-los *aconhortar*, el qual Fabra ja va contemplar a la conversa 474 i que va acabar desestimant. Com ocorria amb el grup anterior, les parelles es formen amb recursos que comparteixen el valor semàntic: *a5* i *ar/ir5* per a *ametrallar* – *metrallar* i *atravessar* – *travessar* ‘canvi de lloc’ i *a1* i *ar/ir1* per a *atemperar* – *temperar* ‘canvi de qualitat /estat’. En el cas de la parella formada sobre *conhort*, no coincideixen les etiquetes tot i que es podrien considerar assimilables en aquest cas: *a3* ‘donació’ i *ar/ir2* ‘atribució d’estat’.

Per una altra banda, destaquen els verbs formats sobre substantius que designen instruments, com *compàs*, *cable*, *soga* i *tenalles*, dels quals tenim un verb format per conversió per mitjà d’*ar/ir4*, que té el valor semàntic d’actuació [+ INSTRUMENT]. Els verbs prefixats corresponents amb *a-* i *en-* sembla que tenen el mateix significat, però amb un problema afegit: no és un valor diferenciat per a cap dels dos, per la qual cosa pren força la possibilitat que aquests casos es tractin de calcs del castellà (excepte en el cas d’*encablar*, no documentat en castellà tampoc).

Com en el grup anterior, hi ha també parelles verbals formades amb recursos sinònims no atribuïbles a la influència del castellà: *enfiligranar* – *filigranar* ‘canvi de qualitat / estat’ (*en5* i *ar/ir6*), *encimentar* – *cimentar* i *enflairar* – *flairar*¹² ‘canvi de lloc’ (*en3* i *ar/ir5*).

c) *canvi de conjugació entre el verb neològic i el verb documentat*

verb neològic	verb documentat
enfebrir	enfebrar-se
engrossar	engrossir
enrojolar	enrojolar-se

¹² El DCVB recull aquest verb adscrit a Girona i l’Empordà, per la qual cosa potser es tractaria de dos verbs geosinònims.

Tots sis verbs tenen el significat de ‘canvi de qualitat / estat’ que hem assignat als prefixos *en1* (per a les bases adjectives) i *en5* (per a les bases nominals). Tot i que les formes *enfebrir* i *engrossar* es poden explicar per la influència del castellà, també és cert que estan documentades al DCVB, sense que se n’indiqui cap repartiment dialectal especial.¹³ Aquest cas, però, i atenent les dades analitzades a Bernal (en premsa), en què es revisen les variants morfològiques derivades sobre una mateixa base, formades exclusivament per prefixació, amb alternança de prefix o de conjugació, i la tendència observada a diferenciar els usos de cadascuna de les formes (per motius diacrònics, diatòpics, diastràtics o de selecció semàntica del tipus de complement), fa pensar que es tracta de formes calcades del castellà.

d) *dobles propostes neològiques sense correlat documentat*

verbs neològics	verb documentat
anirvanar	∅
ennirvanar	

En aquest cas podem observar la vacil·lació dels parlants entre les dues solucions possibles per al significat de ‘canvi d’estat’ amb els prefixos *a4* i *en4*. Només el pas del temps dirà si aquest verb s’estabilitza en la llengua i amb quina forma.

Per concloure

Cabré (2004: 19) afirma que “qualsevol llengua viva i amb voluntat de continuar sent-ho, ha de ser creativa fins i tot amb el risc de desfigurar parcialment la seva genuïnitat. Si s’han d’acceptar com a fets naturals que les llengües evolucionin i que el contacte entre les llengües generi interferències entre elles, també cal entendre que és natural que una llengua viva creï noves unitats lèxiques per adaptar-se als canvis socials o simplement per augmentar els seus usos expressius.” El cas que aquí hem presentat no fa altra cosa que confirmar la vitalitat de la llengua a l’hora de formar verbs per mitjà de prefixos: si l’anàlisi que hem fet és correcta, no hi ha tants calcs com sembla, i el risc que puguin afectar la genuïnitat queda minimitzat. Així, hem vist en alguns casos com la variant morfològica aporta matisos que no té el verb original; en d’altres, una certa distribució geogràfica; i en d’altres, coincidència semàntica de dues formes que han d’acabar, probablement, desapareixent en favor d’una única solució.

És innegable, tanmateix, que la influència del castellà existeix, però cal tenir en compte que, tal com sosté Sinner (en premsa), tot i que hi hagi elements que puguin ser considerats transgressions explicables per la coexistència de les dues llengües, també és cert que totes dues són llengües romàniques que han convergit, en molts casos, en

---

¹³ Tanmateix, cal recordar que el prefix *en-* adjuntat a substantius no forma verbs de la tercera, de manera que podem considerar anòmala la forma *enfebrir*.

solucions paral·leles gairebé idèntiques, i que no es poden menystenir d'entrada i cal dedicar-los atenció.¹⁴

El temps ha de passar per tal de poder confirmar si aquests verbs nous, que ara en moltes ocasions tenen una única ocurrència al banc de dades neològic, s'estabilitzen en la llengua i, fins i tot, si capgiren la situació i substitueixen en la freqüència d'ús el verb repertoriat actualment en les obres lexicogràfiques, o seran, a la fi, neologismes efímers.

Referències bibliogràfiques

- Almela, R. (1999). *Procedimientos de formación de palabras en español*. Barcelona: Ariel.
- Bernal, E. (2000). *Els sufixos verbalitzadors del català. Relacions semàntiques i diccionari*. Barcelona: Institut Universitari de Lingüística Aplicada – Universitat Pompeu Fabra.
- Bernal, E. (2005). «El sufijo catalán *-ejar* y la norma: un sospechoso habitual». Dins Sinner, C. (ed.). *Norm und Normkonflikte in der Romania*. Munic: Peniope. 131-144.
- Bernal, E. (en premsa). «Els prefixos verbalitzadors *a-* i *en-*: elements per a un diccionari morfològic digital».
- Bernal, E.; DeCesaris, J. (2006). «Nominalitzacions deverbals: distribució formal i semàntica» [CD]. Dins *Actes del VII Congrés de Lingüística General*. Barcelona: Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona.
- Bernal, E.; Sinner, C. (2006). «L'expressió de la causativitat en català i la desaparició del prefix *a-*» [CD]. Dins *Actes del VII Congrés de Lingüística General*. Barcelona: Publicacions i Edicions de la Universitat de Barcelona.
- Bruguera, J. (2006). *Diccionari de la formació de mots*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.
- Cabré, M. T. (1988). «La prefixació en català». Dins Stackzek, J. J. (ed.). *On Spanish, Portuguese and Catalan Linguistics*. Washington: Georgetown University Press. 47-63.
- Cabré, M. T. (1994). *A l'entorn de la paraula*. València: Publicacions de la Universitat de València.
- Cabré, M. T. (2002). «La derivació». Dins Solà, J.; Lloret, M. R.; Mascaró, J.; Pérez Saldanya, M. (dir.). Barcelona: Empúries. 1, 731-775.
- Cabré, M. T. (2004). «La importància de la neologia per al desenvolupament sostenible de la llengua catalana». Dins Observatori de Neologia (ed.). *Llengua catalana i neologia*. Barcelona: Meteora. 17-45.
- [DCVB]. Alcover, A. M.; Moll, F. de B. (2002). *Diccionari català-valencià-balear* [en línia]. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. <http://dcvb.iecat.net>.
- Fabra, P. (1956). *Gramàtica catalana*. Barcelona: Teide.
- Gràcia, L.; Cabré, M. T.; Varela, S.; Azkarate, M. (et al.) (2000). *Configuración morfológica y estructura argumental: léxico y diccionario. Resultados del proyecto de investigación DGICYT, PB93-0546-C04*. Zarautz: Servicio Editorial de la Universidad del País Vasco.

---

¹⁴ Aquesta convergència es pot observar en les taules de correspondències interlingüístiques dels valors semàntics dels afixos estudiats recollides a Gràcia et al. (2000: 498, 503 i 509).

- Marvà, J. (1968). *Curs superior de gramàtica catalana*. Barcelona: Barcino.
- Mascaró, J. (1986). *Morfologia*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.
- Paloma, D.; Rico, A. (1997). *Diccionari de barbarismes*. Barcelona: Edicions 62.
- Paloma, D.; Rico, A. (en premsa). «Variació formal i enriquiment lèxic. El cas dels verbs amb el prefix *a-*».
- Pena, J. (1999). «Partes de la morfología. Las unidades de análisis morfológico». Dins Bosque, I.; Demonte, V. (dir.). *Gramática descriptiva de la lengua española*. Madrid: Espasa Calpe. 3, 4305-4366.
- Plag, I. (2003). *Word-formation in English*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Rafel, J. (ed.) (1984). *Pompeu Fabra. Converses filològiques*. Barcelona: Edhasa.
- Rull, X. (1998). *La conversió: aspectes teòrics i descripció*. Tarragona: Universitat Rovira i Virgili.
- Serrano-Dolader, D. (1995). *Las formaciones parasintéticas en español*. Madrid: ArcoLibros.
- Sinner, C. (en premsa). «Influències lingüístiques com a senyal de vitalitat d'una llengua».
- Varela, S. (1990). *Fundamentos de morfología*. Madrid: Síntesis.